

ВЛАДО ПОПОВСКИ

БИОГРАФИЈА

Роден на 21 септември 1941 г. во с. Долно Дупени (Преспа).

Осумгодишно основно образование завршил во Штип, а гимназија – во Скопје. Дипломирал на Правниот факултет при УКИМ – Скопје. Магистерски студии по политички науки завршил во Институтот за социолошки и политичко-правни студии во Скопје. Сите нивои на образование ги завршел со одличен успех како првенец на генерациите. Докторирал на Филозофскиот факултет при УКИМ – Скопје на Институтот по историја.

Професионална и научна дејност

Работел: во Институтот за социолошки и политичко-правни студии како асистент и научен соработник; на Филозофскиот факултет при УКИМ – Скопје како виш предавач и вонреден професор; на Правниот факултет при УКИМ – Скопје како вонреден и редовен професор.

Бил: раководител на катедрата по „Историја на правото и Римско право“; раководител на студиите по политички науки; декан на Интердисциплинарните студии по новинарство при УКИМ; член на Универзитетскиот сенат.

Предавал: Теорија на државата и наука за политиката; Политичка социологија; Политички систем на СФРЈ; Историја на правото; Современа европска и македонска историја (XIX и XX век); Историја на дипломатијата.

Досега објавил: 9 монографии; 25 коавторски книги; 142 статии; повеќе од 50 научно-популарни прилози и прикази. Напишал 16 сценарија за документарни филмови од областа на македонската историја.

Научните статии ги објавувал во списанијата: во Р Македонија – „Погледи“, „Дијалог“, „Дијалог-бис“, „Форум-аналитика“, „Vizione“, „Трета програма“, „Политичка мисла“, „Магазин 21“, „Гласник“ (Институт за национална историја), „Македонско време“ и др.; во Р Србија – „Гледишта“;

„Социјализам“, „Идеје“; во БиХ – „Определења“; во Р Бугарија – „Исторически преглед“; во Руска Федерација – „Новая и новейшая история“, „Вестник Московского университета“ (серия 11 – право и серия 8 – история).

Други научни трудови објавувал во годишници и зборници на: МАНУ, Руската академија на науките (РАН), Бугарската академија на науките (БАН), Институтот за социолошки и политичко-правни студии; Филозофскиот факултет при УКИМ – Скопје; Правниот факултет при УКИМ – Скопје; Правниот факултет при УГД – Штип; Универзитетот на ЈИЕ; Историскиот и Правниот факултети при Московскиот државен универзитет „М. В. Ломоносов“; Саранскиот универзитет – Саранск; Индијана Универзитетот – САД; Јагелонскиот универзитет – Краков; Приштинскиот универзитет; Министерствата за одбрана на Република Турција и на Република Македонија;

а исто така, во зборници на разни научни друштва и фондации како на Друштвата за социологија, филозофија, политикологија и историја на Р Македонија, на слични локални научни друштва и на фондации UNDP, Отворено општество и др.

Јазици на кои се публикувани научните трудови на проф. д-р Владо Поповски: македонски, албански, турски, бугарски, српски, англиски, француски, руски.

Три научни статии се земени како препорачана литература на три државни универзитети во Руската Федерација и тоа:

– на Државниот универзитет во Ростов на Дон, на студиите по меѓународни политички односи на 3-та студиска година (XIX и XX век) земена е статијата „Историко-правовое и политическое значение Берлинского договора 1878 г. для Македонии“ објавена во „Новая и новейшая история“ (1997, № 5);

– на Санкт-Петербургскиот државен универзитет е земена статијата „Местное самоуправление в Македонии“ објавена во „Вестник Московского университета“ (серия 11 – право, 1998, № 14). Таа статија е предвидена за предметот „Политички системи и државно уредување на европските држави“;

– на државниот универзитет во Пенза на катедрата по историја за предметот „Отечественная история“ е земена статијата „Некоторые аспекты македонского освободительного движения в период Восточного кризиса (1875–1880 гг.)“ објавена во „Вестник Московского университета“ (серия 8 – история, 2003, № 5).

Некои од монографиите и зборниците на документи се наоѓаат во повеќе познати библиотеки: Хувер библиотека, библиотеката на Јел универзитетот, библиотеката на Принстонскиот универзитет, Баварската државна библиотека, Националната библиотека на Австралија, Оксфордската библиотека итн.

Добитник е на Републичката награда од областа на историјата „Гоце Делчев“ за 1981 г.

Општествена и политичка активност

Должности до 1991 г.:

- претседател на Сојузот на студенти на Македонија (1964–1965);
- член на Претседателството на Сојуз на студенти на Југославија (1964–1965);
- член на Претседателството на ЦК на Народната младина на Македонија;
- пет сојузни работни акции (бригадир; претседател на бригадна конференција; командант на Студентска работна бригада при обновата и изградбата на Скопје) (1963);
- главен и одговорен уредник на списанието „Дијалог“ (Скопје) и член на редакцијата на списанието „Идеје“ (Белград)

Должности од 1991 г. до денес:

- еден од тројцата кои го напишаа работниот текст на Уставот на Република Македонија и кои, како овластени застапници на Претседателот на Републиката, го бранеа пред Уставната комисија на Собранието на Р Македонија и пред самото Собрание – од нацртот, преку предлогот на Уставот, до неговото донесување на 17 октомври 1991 г.;
- еден од двајцата советници и помагачи на Претседателот на Р Македонија при формирањето и донесувањето на Охридскиот договор и при усвојувањето на Уставните амандмани во Собранието на Р Македонија во 2001 г. како овластени претставници на Претседателот на Републиката;
- министер за одбрана од 4 септември 1992 до 20 декември 1994 година и од ноември 2001 до ноември 2002 година;

- министер за правда од 20 декември 1994 до март 1997 година;
- директор-основач на Агенцијата за разузнавање на Р Македонија од март 1997 до април 1999 година;
- член на Советот за безбедност на Р Македонија од 1993 до 1997 година и од 2000 до 2004 година;
- советник на Претседателот на Републиката за правни и политички прашања од јануари 1992 до 3 септември 1992 година и од 2000 до 2004 година;
- советник за правни, безбедностни и политички прашања на Премиерот на Владата на Р Македонија од 2006 до 2009 година;
- член на Советот на град Скопје од 2009 година до денес.

КУС (РЕПРЕЗЕНТАТИВЕН) ИЗБОР ОД БИБЛИОГРАФИЈАТА НА ПОПОВСКИ ВЛАДО

А. Монографии:

1. *Социјално-политичкиот живот и политичките институции – огледи за политичката пракса на Античка Грција*. Скопје: ИСППИ, 1975
2. *Македонското национално-ослободително движење до ТМОРО*. Скопје: Македонска книга, 1989
3. *Албанското национално-ослободително движење (1830–1912)*. Св. Николе: МЦСП, 2012
4. *Lëvizja combëtare çlirimitare Shqiptare (1830–1912)*. Tetovë: Universiteti Shtetëror i Tetovës, 2012
5. *Руската и Советската надворешна политика и македонското прашање*. Скопје: Макавеј, 2013
6. *Христо Матов*. Скопје: ДАРМ и „Македоника литера“, 2015
7. *Христо Татарчев*. Скопје: Филозофски факултет при УКИМ, 2016

Б. Коавторски книги:

1. *Правилата – Уставот на Македонскиот востанички комитет во Кресненското востание*. Скопје: ИСППИ, 1978
2. *Македонската лига и Уставот за идното државно уредување на Македонија од 1880 година*. Скопје: Мисла, 1985
3. *Теорија и практика на делегатскиот систем*. Скопје: ИСППИ, 1988
4. *Општините во Република Македонија*. Скопје: Мисла, 1999
5. *Македонското прашање во документите на Коминтерната*. Проект на Историски факултет при Московскиот државен универзитет „М. В. Ломоносов“ и Руски центар за чување и проучување на документите од најновата историја. Скопје: Ѓурѓа. Т. 1. Д. 1. 1999
6. *Историја на македонскиот народ*. Скопје: ИНИ. Т. 3. 2003
7. *Општините во Република Македонија (според новиот закон за локална*

самоуправа и за територијална поделба на Р. Македонија). Скопје: ИБДЦ, 2006

8. *Македонското прашање во Советската надворешна политика (1922–1940)*. Проект на Историско-документарен департман на МНР на Руската федерација, Правен факултет „Јустинијан Први“ и Историски факултет при Московскиот државен универзитет „М. В. Ломоносов“. Скопје: Правен факултет „Јустинијан Први“, 2008
9. *Огледи за македонската интелигенција*. Скопје: Макавеј, 2015
10. *The creation of the modern Macedonian state*. Скопје: Македоника литера, 2016

В.

Статии во зборници:

1. „Охридскиот договор.“ Во: *60 години АСНОМ*. Скопје: МАНУ, 2005
2. „Судирот меѓу македонскиот и рускиот фактор по прашањето за формирање македонска држава од Берлинскиот конгрес до Балканските војни.“ Во: *Историки-слависти МГУ. Кн.б. Б. Н. Билунов / Материјали конференции, посветени на 60-летието со дня рождения Б.Н.Билунова*. Москва: изд-во Московского университета, 2008
3. „Hasan Prishtina dhe lëvizja çhrintare maqedonase.“ Во: *Veprimtaria Athetare e Hasan Prishtines. (Konferencë shencore)*. Shkup, 2012
4. „Поразот на идејата за Македонија во Балканските војни – причини и фактори.“ Во: *100 години од Балканските војни*. Скопје: МАНУ, 2013
5. „Македонија и политиката на европските сили – Букурешт 1913 како повод.“ Во: *Букурешкиот мировен договор, Македонија и Балканот*. Скопје: МАНУ, 2014
6. „Македонский вопрос в политике СССР (1922–1940).“ Во: *Россия (СССР) и Македонија: история, политика, культура (1944–1991)*. Москва: РАН и МАНУ, 2013
7. „The different fates of Albania and Macedonia at the London Conference of ambassadors 1912–1913.“ In: *South East European University and Indiana University, Special edition*. 2014

8. „Berlin Kongresi’nden Balkan Savaşlarına Kadar Olan Dönemde Makedon Devlet’nin Kurulması Sorunu Konusunda Makedon Faktörü ve Rus Faktörü Arandisaki Çatışma.“ *Tarih Boyunca Türk – Makedon İlişkileri*. Ankara, 2016
9. „Борбата на Македонците за создавање своја држава во периодот на Источната криза – бугарско-македонски контроверзи.“ Во: *Освободителните борби на Македонија од Источната криза до Балканските војни*. Софија: БАН и МАНУ, 2016
10. „Komiteti „Shqipëria –tri vilajetet“ në Vjenë.“ (коавторски труд). In: *International scientific conference: Relations between Albanians and Austria-Hungary (Austria) by mid XIX. century to our days*. Shkup–Prishtinë, 2017

Статии во списанија:

1. „Classical biós politikós and its significance for the democratic concept of the public in politics.“ *Ideas* (Belgrade), no. 1 (1973)
2. „Skupštine I njihova demokratska uloga.“ *Socijalizam*, no. 12 (1978)
3. „Социјалната и политичката природа на македонското ослободително движење на почетокот на неговото државно-творно изразување.“ *Погледи*, бр. 6 (1980)
4. „Државно-творниот карактер на востанијата во Македонија во Источната криза (1875-1881).“ *Гласник на ИНИ*, бр. 2 (1996)
5. „Историко-политическое и правовое значение Берлинского договора для Македонии.“ *Новая и новейшая история*, № 5 (1997)
6. „Местное самоуправление в Республике Македонии.“ *Вестник Московского университета: серия 11 – право*, № 2 (1999)
7. „Некоторые аспекты македонского освободительного движения в период Восточного кризиса (1875–1880).“ *Вестник Московского Университета: серия 8 – история*, № 5 (2003)
8. „ВМРО Александрова, бугарските влади и виенските документи.“ *Гласник на ИНИ*, бр. 1–2 (2005)
9. „Советскиот сојуз, ВМРО и македонското прашање меѓу двете светски војни.“ *Гласник на ИНИ*, бр. 1–2 (2009)

10. „Руската политика за Македонија от Берлинският конгрес до Балканските войни.“ *Исторически преглед* (София), № 5–6 (2009)
11. „Деноминацијата на Македонија и деконструкцијата на Македонците во 1903 година – причини и последици.“ *Гласник на ИНИ*, бр. 1 (2017)